

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1381/2015
Рж 307/2015
09.09.2015. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници из радног односа тужиоца В.П. из Д.Т., Л., чији је пуномоћник С.О., адвокат из В., против тужене Републике Србије, Министарства унутрашњих послова, Полицијске управе из Ужица, чији је законски заступник Државни правобранилац из Београда, ради накнаде штете, одлучујући о жалби тужене изјављеној против решења Апелационог суда у Крагујевцу Р1 222/14 од 26.05.2015. године и о ревизији тужене изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године, на седници одржаној 09.09.2015. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној ревизији, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године, у делу којим је одлучено о мање исплаћеној накнади плате за време коришћења годишњег одмора.

У преосталом делу, **ОДБИЈА СЕ** као неоснована жалба тужене, изјављена против решења Апелационог суда у Крагујевцу Р1 222/14 од 26.05.2015. године.

ДЕЛИМИЧНО СЕ ПРЕИНАЧУЈЕ пресуда Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године и пресуда Основног суда у Ужицу П1 542/12 од 27.09.2013. године, тако што се одбија као неоснован тужбени захтев тужиоца, којим је тражио да се обавезе тужена да плати тужиоцу на име мање исплаћене плате за време коришћења годишњег одмора за 2009, 2010. и 2011. годину, 14.243,08 динара, са законском затезном каматом и то:

- на 903,51 динар, почев од 26.05.2009. године,
- на 2.683,35 динара, почев од 26.08.2009. године,
- на 741,79 динара, почев од 26.12.2009. године,
- на 148,48 динара, почев од 26.03.2010. године,
- на 1.187,81 динар, почев од 26.05.2010. године,
- на 1.633,23 динара, почев од 26.08.2010. године,
- на 1.336,28 динара, почев од 26.09.2010. године,

- на 148,48 динара, почев од 26.10.2010. године,
- на 148,59 динара, почев од 26.12.2010. године,
- на 1.186,16 динара, почев од 26.03.2011. године,
- на 379,21 динар, почев од 26.07.2011. године,
- на 3.180,63 динара, почев од 26.08.2011. године,
- на 181,50 динара, почев од 26.09.2011. године, и
- на 384,06 динара, почев од 26.12.2011. године, све до коначне исплате, у року од 8 дана од дана пријема пресуде.

У преосталом делу, **ОДБАЦУЈЕ СЕ** као недозвољена ревизија тужене, изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године.

Образложење

Основни суд у Ужицу, пресудом П1 542/12 од 27.09.2013. године, обавезао је тужену да плати тужиоцу на име накнаде штете за прековремени рад, рад ноћу, рад на дане државних и верских празника за период од 01.02.2011. године до 31.12.2011. године, 88.747,72 динара, са законском затезном каматом на одређене новчане износе и на име мање исплаћене плате за време коришћења годишњег одмора за 2009, 2010. и 2011. годину, 14.243,08 динара, са законском затезном каматом на одређене новчане износе (све ближе одређено у ставу првом изреке пресуде). Обавезао је тужену да накнади тужиоцу трошкове поступка од 68.219,42 динара, са законском затезном каматом од 27.09.2013. године па до исплате (став други изреке).

Апелациони суд у Крагујевцу, пресудом Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године, одбио је као неосновану жалбу тужене и потврдио пресуду Основног суда у Ужицу П1 542/12 од 27.09.2013. године.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, у име тужене, ревизију је благовремено изјавио њен законски заступник, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе.

Апелациони суд у Крагујевцу, решењем Р1 222/14 од 26.05.2015. године, изјаснио се, да, не дозвољава посебну ревизију тужене изјављену против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж1 3291/13 од 10.12.2013. године, у смислу члана 404. Закона о парничном поступку.

Против наведеног решења Апелационог суда у Крагујевцу, у име тужене, жалбу је благовремено изјавио њен законски заступник због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права, ради уједначавања судске праксе.

Врховни касациони суд је испитао побијано решење на основу члана 386. а у вези члана 402. и 404. Закона о парничном поступку – ЗПП („Сл. гласник РС“, број 72/11, 49/13-УС и 74/13-УС), па је утврдио да је жалба тужене основана у делу којим је одлучено о исплати мање исплаћене накнаде плате за време

коришћења годишњег одмора и у том делу дозволио ревизију тужене као изузетно дозвољену, док у преосталом делу жалба тужене није основана у односу на одлуку на име накнаде за прековремени рад, рад ноћу и рад на дане државних и верских празника.

У проведеном поступку доношења побијаног решења, није учињена ниједна од битних повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1-3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које овај суд пази по службеној дужности, на основу одредбе члана 386. став 3. ЗПП, а у вези члана 402. ЗПП.

Према оцени Врховног касационог суда, с обзиром на то да је тужена уз ревизију доставила одлуке Апелационог суда у Београду, којима указује на различито одлучивање апелационих судова о захтевима запослених код тужене ради исплате накнаде плате за време коришћења годишњег одмора, то је потребно у том делу одлучити о ревизији тужене као изузетно дозвољеној ради уједначавања судске праксе апелационих судова.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда нису испуњени законски услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној на основу одредбе члана 404. став 1. ЗПП, у делу којим је одлучено о захтеву тужиоца на име накнаде за прековремени рад, рад ноћу и рад у дане државних и верских празника, с обзиром на то да не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и потребе новог тумачења права, па је у том делу апелациони суд правилно применио наведену одредбу, када није дозволио одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној.

Наиме, полицајци и овлашћена службена лица за време важења Закона о унутрашњим пословима до ступања на снагу Правилника о платама од 26.06.2006. године, имају право на увећану плату због тзв. „нередовности“ (државни и верски празник, рад ноћу, сменски рад и прековремени рад), у складу са чланом 5. Закона о државним органима и јавним службама, Општег колективног уговора и члана 108. сада важећег Закона о раду. Наведена лица у периоду од 26.06.2006. године до примене измењеног Закона о полицији (2011. године), немају право на увећање плате на основу нередовности, ако је њихова плата увећана од 30 до 50% у односу на друге државне службенике. Утврђење процента основне плате врши се по правилу упоређењем са полицијским службеником истог степена школске спреме који нема статус овлашћеног службеног лица.

Дакле, како из побијане пресуде произилази да је вештачењем извршено упоређење обрачунате плате тужиоца и упоредног запосленог код тужене са истим степеном стручне спреме и истим статусом као и тужилац (униформисано овлашћено службено лице), а који нема нередовности у раду, има исти укупан коефицијент за обрачун плате као и тужилац 24,54, иако у спорном периоду запослени није имао нередовности у раду а тужилац јесте, као и да тужена у спорном периоду није решењем утврдила коефицијент за обрачун плате тужиоцу, који је увећан на основу посебних услова рада, то у том делу нису испуњени услови за одлучивање о ревизији тужене као изузетно дозвољеној.

Врховни касациони суд је испитао и дозвољеност ревизије у делу којим је одлучено о исплати на име накнаде за прековремени рад, рад ноћу, рад у дане државних и верских празника на основу одредбе члана 410. став 2. тачка 5. а у вези члана 413. ЗПП-а, па је утврдио да ревизија тужене у том делу није дозвољена.

Тужба је поднета 27.11.2012. године. У тужби је назначена вредност предмета спора од 207.263,75 динара. Тужилац је потраживао од тужене на име неисплаћене накнаде за прековремени рад, ноћни рад и рад на дане државних и верских празника 100.000,00 динара, на име трошкова превоза 100.000,00 динара и на име неисплаћене стимулације за време коришћења годишњих одмора 7.263,75 динара. Тужилац је поднеском од 12.09.2013. године, повукао тужбу у делу тужбеног захтева на име неисплаћених трошкова превоза, смањивши тужбени захтев у погледу преосталог новчаног потраживања и то на име исплаћене накнаде за прековремени рад, ноћни рад, рад на дане државних и верских празника на укупно 88.747,72 динара и повећао тужбени захтев на име неисплаћене стимулације за време коришћења годишњих одмора на укупно 14.243,08 динара.

Одредбом члана 441. ЗПП, је прописано, да, ревизија је дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа.

У споровима о новчаном потраживању из радног односа, ревизија је дозвољена под истим условима, као и у имовинскоправним споровима који се односе на новчано потраживање.

Одредбом члана 403. став 3. ЗПП, је прописано, да, ревизија није дозвољена у имовинскоправним споровима кад се тужбени захтев односи на утврђење права својине на непокретностима или потраживање у новцу, на предају ствари или извршења неке друге чинидбе, ако вредност предмета спора побијаног дела не прелази динарску противвредност 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе.

Како вредност предмета спора побијаног дела правноснажне пресуде у делу којим је одлучено о накнади штете за прековремени рад, рад ноћу и рад на дане државних и верских празника од 88.747,72 динара, не прелази меродавну вредност за дозвољеност ревизије у динарској противвредности од 100.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе (рачунајући да је 27.11.2012. године 1 евро износио 111,9875 динара и побијана вредност предмета спора од 88.747,72 динара изражена у еврима износила 792,4788 евра), то ревизија тужене у том делу није дозвољена, на основу цитиране одредбе члана 403. став 3. ЗПП.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у делу којим је одлучено о мање исплаћеној накнади плате за време коришћења годишњег одмора, на основу члана 408. ЗПП, па је утврдио да је ревизија у том делу основана.

У том делу у проведеном поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју овај суд пази по службеној дужности. Нема ни битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се у ревизији указује.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је у спорном периоду био запослен код тужене на радном месту шефа дежурне службе. Судови су на основу вештачења утврдили висину новчаног потраживања тужиоца.

Судови су усвојили тужбени захтев и обавезали тужену да плати тужиоцу тражену разлику, за спорни период за време коришћења годишњег одмора, уз закључак да тужиоцу, применом члана 32. Закона о платама државних службеника и намештеника („Службени гласник РС“ 62/06, 63/06, 115/06, 101/07 и 99/10), за време коришћења годишњег одмора, припада право на накнаду плате обрачунате у висини као да је радио.

Врховни касациони суд налази да се основано ревизијом тужене указује да је побијана одлука у том делу донета уз погрешну примену материјалног права.

Наиме, одредбом члана 146. став 1. Закона о полицији („Сл.гласник РС“, број 101/05 и 63/09), који је био на снази у периоду за који тужилац потражује исплату разлике накнаде плате, прописано је да полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на плату која се састоји од основице, коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност посла. Висину коефицијента, из става 1 овог члана, утврђује министар – актом о платама запослених у Министарству, уз сагласност Владе (члан 146. став 3. Закона). Због посебних услова рада, опасности за живот и здравље, одговорности, тежине и природе посла, рада на дан празника који је нерадан, ноћног рада, рада у сменама, прековременог рада, дежурстава, приправности и других видова нередовности у раду, чланом 147. став 1. Закона је прописано, да се запосленима у Министарству могу утврдити коефицијенти за обрачун плате који су од 30 до 50% номинално већи од коефицијента за друге државне службенике, а у висини масе средстава потребних за исплату додатних коефицијената из члана 146. став 1 овог Закона.

На основу овлашћења из члана 146. став 3. Закона о полицији, министар је (26.06.2006. године), донео Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, којим је утврђена висина коефицијената (из члана 146. став 1. и члана 147. став 1. Закона). Међутим, применом одредбе члана 9. став 1. овог Правилника, запосленима у МУП-у припада и стимулативна накнада, у висини од 10% на плату за време проведено на раду, као и у току привремене неспособности проузроковане повредом која је наступила у вршењу или поводом вршења службе. Ставом 2. овог члана, право запослених на стимулативну накнаду искључено је за време одсуства са рада која нису обухваћена ставом 1. овог члана, као и у случају искључења запосленог из службе, за време док траје искључење.

Из наведеног произилази да (у периоду за који тужилац потражује исплату разлике накнаде плате), плату запослених у МУП-у представља износ добијен множењем основице – коју утврђује Влада РС, са коефицијентом - основним и

додатним, који утврђује министар (члан 146. став 1. и члана 147. став 1. Закона), уз увећање од 0,4% за сваку навршену годину радног стажа (члан 146. став 2. Закона). Овако добијен износ плате запослених код тужене, представља уједно и накнаду плате, на коју су запослени, у том периоду, имали право за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства.

Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова из 2006. године, прави разлику између коефицијената (основног и додатног) и стимулативне накнаде, предвиђене чланом 9. Правилника, која представља посебан вид накнаде, на коју запослени имају право само за време проведено на раду и време привремене спречености за рад проузроковане повредом у вршењу или поводом вршења службе, како је то наведено одредбом и предвиђено. У осталим случајевима одсуства са рада, где спада и период коришћења годишњег одмора и плаћено одсуство, запосленима право на ову накнаду не припада (изричито прописано ставом 2. овог члана), што тужбени захтев у овој правној ствари чини неоснованим, иако је тужиоцу признато право на стимулативну накнаду, у висини од 10% плате, применом цитиране одредбе члана 9. Правилника

Приликом одлучивања, Врховни касациони суд је имао у виду да је одредбом члана 32. Закона о платама државних службеника и намештеника предвиђено право на накнаду за време годишњег одмора и плаћеног одсуства обрачунату у истом износу као да је запослени радио, али налази да, у конкретном случају, нема места примени наведене одредбе.

Наиме, запосленима у МУП-у плате су уређене Правилником о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, којим су утврђени основни и додатни коефицијенти, при чему су основни коефицијенти разврстани у 33 платна разреда, према пословима радног места, док су додатни коефицијенти утврђени према статусу полицијских службеника. Запосленима је Правилником, због рада под посебним условима, признат и додатак на плату у висини од 0,1% за сваку пуну годину пензијског стажа (независно од увећања од 0,4% признатог Законом о полицији). За разлику од овог Правилника, Законом о платама државних службеника и намештеника, утврђено је 13 платних група (5 за положајна и 8 за извршилачка места), а у оквиру сваке платне групе одређено је 8 платних разреда. Овај Закон посебним одредбама (чланом 24. до 31. Закона) и на другачији начин у односу на Правилник тужене, регулише и додатак на основну плату државних службеника – за рад ноћу, за рад на дан празника који није радни дан, за прековремени рад, оптерећеност на раду и за приправност, о чему се одлучује посебним решењем.

Имајући у виду да се запосленима код тужене плата обрачунава применом основног и додатног коефицијента одређених Правилником, који су утврђени на потпуно другачији начин у односу на Закон о платама државних службеника и намештеника, а посебно да је Правилник о платама запослених у Министарству унутрашњих послова, на основу кога запослени код тужене остварују право на стимулативну накнаду, донет у спровођењу Закона о полицији (“Сл.гласник РС” бр.101/05 и 63/09, који је био на снази у време доношења Правилника), произлази да Правилник не представља подзаконски акт у односу на Закон о платама

државних службеника и намештеника, на који се тужилац и нижестепени судови позивају, због чега у конкретном случају нема места примени одредаба тог Закона (о платама државних службеника и намештеника) приликом обрачуна накнаде плате за време одсуства са рада – годишњег одмора и плаћеног одсуства.

Из наведеног произлази да се ради оцене основаности тужбеног захтева има применити члан 9. Правилника о платама запослених код тужене у целисти, што подразумева примену и става 2. овог члана, којим је искључено право запослених на стимулативну накнаду од 10% за време коришћења годишњег одмора и плаћеног одсуства.

Како тужилац тужбом у овој правној ствари, потражује разлику између износа који му је, у спорном периоду, исплаћен на име накнаде плате за период коришћења годишњег одмора и износа који би му припао да је исти обрачунат применом члана 32. Закона о платама државних службеника и намештеника, односно накнаде у висини плате коју би примио да је радио, а што представља управо обрачунату стимулативну накнаду од 10%, Врховни касациони суд налази да тужиоцу тражена разлика не припада, те је у том делу тужбени захтев одбио, као неоснован.

Дакле, како су нижестепени судови, погрешно применили материјално право, када су усвојили тужбени захтев, за исплату накнаде плате за време коришћења годишњег одмора, овај суд је преиначио другостепену и првостепену пресуду и у том делу одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредби члана 404, 413. и 416. став 1. ЗПП, одлучио као у изреци.

**Председник већа - судија
Миломир Николић, с.р.**